

Mednyánszky László⁴ naplóbejegyzései

[...]

Átfordítások és keresztvezések. Ezen kérdés igenis foglalkoztat, mert szabályt, törvényt kell találni, mely szerint bizonyos dolgok ÁTFORDÍTATNAK vagy mely szerint bizonyos dolgok az eszmevilágban keresztveztetnek. A magasabb műveletek formája. [...]

1896~1897. Párizs

A férfiak és nők alaprészei

A nő két alaprésze pontosan megfelel a férfi alaprészeinek, de *elmosódottak*, egymásba és egymáson átjátszanak. Ezért a leganyagiasabb nő sem olyan szárazon önző, mint az anyagias férfi. A nőnél az akció sohasem lokalizálódik, hanem irradiál. Ennélfogva a nő *minden érzése bonyolultabb. A gondolkodás nem világos. Sohasem egész tiszta és sohasem egészen tisztátlan.*

Fényképezőgépet kellene felállítanom lencsével és tejüveggel, olyképpen, hogy az ember a portréhoz fogva a tejüvegre nézne, és az azon leegyszerűsített és kicsinyített arckép után igazodnék. Eleinte kevésbé árnyékolva, úgy, hogy csak a főtömegek látszanának. Azután fokozatosan erősebben árnyékolva, úgy, hogy a kép fokozatosan élesebbé válnék, aszerint, amint az ember az általános koncepciótól lassanként a részletekbe térne... Végül az ember megtanulná, hogy a fejet szintetikusán lássa és most már egyszerűen természet után dolgoznék. Ha zavaros üvegen át nézzük, tehát nem kicsinyítve, csak egyszerűsítve látjuk a fejet, akkor is könnyebb lesz felfognunk. [...] Zöld üveget használunk [azaz a sötétkamra ernyőjének] és a fejet zöldre modelláljuk, kék üveget használunk és a fejet kékre modelláljuk. Minél többször változtatunk az üvegek színén, annál kevésbé van az elemzésnek módjában kárt tenni.

1. Rajz közben gyakran változtassuk a színt.

2. Az aláfestésnél tartsunk be egy főszínt.

Azonban fődolog az elmélyülés.

[...]

Hogy megtaláljuk azt, ami egy fejben érdekes, azaz a lelket, előbb a különböző alaprészeket kell megkeresnünk. A KÜLSŐ ALAK ALATT A MEGFELELŐ ÁLLATOT.

⁴ Mednyánszky László a saját neméhez vonzódott. Intim kalandjait csak titkos írással, illetve jelekkel jegyezte föl kéziratos naplójában.

[...]

...vétek új teremtményeket nemzeni, mert halálra születnek. Ha az emberiség megszűnik magát reprodukálni, kezd majd igazán élni. A magasabb rendben. Akkor csak Mások lesznek és kevesebb lesz a vétek és a szenvedés.

[...]

Mire való ez a borzasztó vérontás, a legnagyobb, a legjobb anyag tékozlása... A sötétség szellemei hatalmukba kerítették az embert, aki természetes fejlődése talaját elvesztette. [...] Miért nem rossz ez így? Mert szükséges. A legjobb, legtermékenyebb anyag kiválik a romlott világból, hogy aránylag emelkedett, a heroizmusig fokozott önzetlenségi állapotban, jobban az asztrálba jusson, és termékenyítsen ott az igazi élet számára, nem pedig itt az enyészet számára. [...]

(1892, 1897, 1915)